

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.382/2014/4.szám

A Kúria a dr. Kocsisné dr. László Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 6.M.1733/2013. szám alatt indított és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. február 26-án kelt 6.M.1733/2013/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán 2014. szeptember 15. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.1733/2013/9. számú ítéletét abban a részében, amelyben a rokkantsági nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset módosításával kapcsolatos kereseti kérelmet elutasította, hatályában fenntartja, egyebekben, a szolgálati idő módosításával kapcsolatos kereseti kérelem elbírálása tárgyában a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 10.000 (tízezer) forint + ÁFA összegben állapítja meg.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2012. október 10-én kelt határozatával elutasította a felperes kérelmét, amely a rokkantsági nyugdíja összegének módosítására, a részére a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 24.M.5793/2008/18. számú ítéletével - a munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt - elmaradt munkabér, kártérítés és szabadságmegváltás címén megítélt pénzösszegek figyelemvételével magasabb összegű ellátás megállapítására irányult. A határozat indokolása szerint az elmaradt munkabér címén megítélt összegből nem történt nyugdíjjárulék levonás, ezért az a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásakor nem vehető figyelembe.

A felperes a 2012. október 29-én kelt fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú társadalombiztosítási szerv a volt foglalkoztatója megszűnése okán vélelmezze a nyugdíjjárulék levonásának megtörténtét, szolgálati időként pedig vegye figyelembe azt az időszakot is, amely a munkaviszonya jogellenes megszüntetésétől az ezt megállapító ítélet jogerőre emelkedéséig eltelt.

Az elsőfokú határozatot a másodfokú társadalombiztosítási szerv - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 22. § (1) bekezdése alkalmazásával - azzal az indokolással hagyta helyben, hogy a felperes részére kifizetett jövedelemből nyugdíjjárulék nem, csupán adóelőleg került levonásra, ezért keresetként való beszámítására nincs lehetőség.

A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát - a Tny. 37. § (3) bekezdése és 40. §-a megsértését állítva - azért kérte, mert az alperesnek a munkaügyi perben megítélt összesen 1.086.667 forintot be kellett volna számítania a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetbe, a szolgálati időbe pedig a munkaviszonya 2004. december 1-jei jogellenes megszüntetése és annak 2009. november 5-i, jogerős ítélettel való megállapítása közötti időt be kellett volna számítania.

A munkaügyi bíróság a keresetet elutasította. Az ítéleti tényállás szerint a munkaügyi perben a bíróság a 2009. november 5-én jogerőre emelkedett ítéletével megállapította, hogy a munkaviszony a felperest korábban foglalkoztató egyesületnél 2005. június 30-án szűnt meg és kártérítés, elmaradt illetmény és szabadságmegváltás címén különböző összegek megfizetésére kötelezte az egyesületet. Az egyesület megszűnését a Fővárosi Bíróság a 2009. október 12-én jogerőre emelkedett ítéletével állapította meg, a megszűnt szervezetet a Fővárosi Bíróság a 2010. március 24-én jogerőre emelkedett végzésével törölte a nyilvántartásból. Ezt követően a Fővárosi Törvényszék kiegészítő ítéletével megállapította, hogy a felperes hitelezői igénye - a munkaügyi perben hozott ítélettel összefüggésben - megalapozott és felhívta a ... Bankot, hogy a

pénzforgalmi számlán lévő egyenleget utalja át a felperesnek.

A bíróság - a Tny. 22. § (1) bekezdése és 37. § (3) bekezdése alkalmazására hivatkozással - megállapította, hogy a felperes foglalkoztatójának megszűnése miatt a munkaügyi perben megítélt pénzösszegekből - a társadalombiztosítási nyilvántartás adataiból kitűnően és a felperes által sem vitatottan - nyugdíjjárulék levonásra nem került sor, emiatt a levonás tényének bizonyítatlansága fel sem merült, a társadalombiztosítási határozatok nem jogszabálysértők.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a keresetének helyt adó határozat meghozatalát kérte.

Álláspontja szerint a bíróság helytelenül helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Tny. 37. § (3) bekezdése nem alkalmazható, a rendelkezés alapján a nyugdíjjárulék levonását vélelmezni kell, ha a foglalkoztató megszűnése bizonyított, a biztosítási jogviszony időtartama igazolt és a foglalkoztató által kiállított igazolások nem léteznek. E feltételek 2009. október 12-én, a volt foglalkoztató megszűnésének bírósági megállapításával bekövetkeztek, hitelezői igénye - az ezt követően meghozott újabb ítélet alapján - 2012. június 29-én kielégítést nyert; a felperes csak ezt követően került abba a helyzetbe, hogy a szolgálati idővel kapcsolatos igényét is előterjeszthesse.

A felperes érvelése szerint a Tny. 37. § (3) bekezdése alkalmazása szempontjából nemcsak a foglalkoztató megszűnését, hanem - a levonás tényének bizonyítatlanságával összefüggésben - azt is figyelembe kell venni, hogy a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv nem tudta beszerezni a Tny. 43. § (2) bekezdés a)-b) pontja szerinti, a foglalkoztató által kiállított, a nyugdíjjárulék levonását igazoló okiratokat. A vélelem alkalmazására - a munkaügyi bíróság értelmezésével ellentétben - az okiratok hiánya, nem pedig a foglalkoztató megszűnésének bekövetkezése ad alapot; a bíróság ezen túl a jogerős bírósági végzés, a hiányzó igazolások, tények figyelmen kívül hagyásával elmulasztotta a bizonyítékok összességében való értékelését is.

A felperes kifogásolta azt is, hogy a szolgálati idő beszámítására irányuló kérelmét, illetve fellebbezését a társadalombiztosítási szervek nem bírálták el, és az ezzel kapcsolatos kereseti kérelméről a munkaügyi bíróság sem döntött. A bíróság a Tny. 40. §-a megsértésére vonatkozó kereseti kérelmét figyelmen kívül hagyta, a rendelkezés alapján - a munkaügyi perben hozott ítélet hitelt érdemlő bizonyítékként való elfogadásával - a munkaviszony

jogellenes megszüntetésétől az annak jogerős ítélettel való megállapításáig eltelt időt a szolgálati időbe be kellett volna számítani. A felperes szerint a nyugdíjjárulék levonásának vélelmezésére és a további szolgálati idő beszámítására való igényét a Tny. 43. § (3) bekezdés a)-c) pontjai, valamint a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendeletnek a Tny. 37. § (3) bekezdése, 40. §-a és 43. § (2) bekezdés a)-c) pontjai alkalmazását előíró rendelkezései is alátámasztják. Végül hivatkozott arra is, hogy esetében a vélelem alkalmazásának három együttes feltétele, nevezetesen a jogviszony idejére vonatkozó adatok hitelt érdemlő bizonyítása, a munkáltatói igazolások hiánya és a foglalkoztató megszűnése, fennáll.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Érvelése szerint a tényállás megállapítása során egyértelműen tisztázást nyert, hogy a munkaügyi perben hozott ítéletben szereplő összegekből nyugdíjjárulék levonás nem történt, ezt a felperes sem tette vitássá, ezért a Tny. 22. § (1) bekezdése alapján nincs lehetőség a kért jövedelem beszámítására. A felperes szolgálati idő beszámítására vonatkozó kérelme is megalapozatlan: a munkaügyi bíróság a munkaügyi perben hozott ítéletével a felperes munkaviszonya megszűnésének napját 2005. június 30. napján állapította meg, a 2004. július 1. és 2005. június 30-ig terjedő időtartam pedig a rokkantsági nyugdíjat megállapító határozatban korábban beszámításra került. Ugyanazt az időtartamot - a Tny. 43. § (1) bekezdése alapján - csak egyszer lehet számításba venni, ezért a felperes további szolgálati idő elismerésére sem tarthat igényt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem részben megalapozott.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseken túl, a kérelem tartalmának megfelelően [Pp. 3. § (2) bekezdés] a Pp. 213. § (1) bekezdése alapján is felülvizsgálta.

A Tny. 37. § (3) bekezdése szerint, ha a biztosítás ténye, illetőleg a biztosítással járó jogviszony időtartamára vonatkozó adatok a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv és az egészségbiztosítási szerv nyilvántartásaiból megállapíthatók, azonban a nyugdíjjárulék levonásának ténye - a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által beszerzett - a 43. § (2) bekezdés a)-b) pontok szerinti okiratok (igazolások) alapján sem állapítható meg, vagy az okiratok (igazolások) hiányában, illetőleg a foglalkoztató megszűnése miatt nem bizonyítható, a nyugdíjjárulék levonását vélelmezni kell.

A Tny. 43. § (2) bekezdés a) és b) pontjában megjelölt okiratok: a foglalkoztató által kiállított egykorú eredeti okiratok (igazolások), illetve a foglalkoztató eredeti nyilvántartásai alapján kiállított igazolások.

A fenti rendelkezések alapján a Tny. 37. § (3) bekezdése szerinti vélelem akkor alkalmazható, ha a biztosítási jogviszony fennállása és a jogviszony időtartama a társadalombiztosítási igazgatási szervek nyilvántartásaiból megállapítható, a nyugdíjjárulék levonását azonban a nyilvántartás adatai és a felsorolt okirati bizonyítékok sem támasztják alá: a levonás ténye a foglalkoztató által kiállított egykorú eredeti okiratról, igazolásból, vagy a foglalkoztató eredeti nyilvántartásai alapján kiállított igazolásból nem tűnik ki, vagy ilyen okiratok, igazolások nincsenek, vagy ha a járulék levonása a foglalkoztató megszűnése miatt nem bizonyítható. A Tny. 37. § (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazására tehát - helyes értelmezés szerint - a nyugdíjjárulék levonásának bizonyítatlansága ad alapot, amennyiben a levonás megtörténtének elmaradása egyértelműen megállapítható, a vélelem nem alkalmazható.

A felek között nem volt vitás a perben, hogy a felperes által beszámítani kért pénzüsszegekből nyugdíjjárulék levonás nem történt, így a munkaügyi bíróság a fenti rendelkezések helytálló értelmezésével döntött a felperes ezzel kapcsolatos kereseti kérelmének elutasításáról.

A Tny. 40. § szerint szolgálati időként kell figyelembe venni azt az időt is, amely a munkaviszony (közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszony) jogellenes megszűnésétől annak helyreállításáig, vagy az utóbbi mellőzése esetén a jogviszony jogellenes megszüntetésének jogerős megállapításáig telt el.

A munkaügyi bíróság a felperes keresetét abban a részében, amelyben a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát a szolgálati idő módosítása körében is kérte, nem bírálta el, ezzel megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdését, amely szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. A jogerős ítélet ezen lényeges eljárási szabályszegés miatt alkalmatlan az érdemi felülbírálatra, érdemi döntés a Tny. 40. §-a alperes általi megsértése körében a Kúria által - a felek jogorvoslathoz való joga elvonása nélkül - nem hozható.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben a felperes Tny. 37. § (3) bekezdése megsértésére alapított keresetét elutasította, hatályában fenntartotta, a Tny. 40. § megsértésére alapított, a szolgálati idő módosításával kapcsolatos

kereseti kérelme tekintetében pedig a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította [Pp. 275. § (3), (4) bekezdés].

A megismételt eljárásban a bíróságnak döntenie kell a szolgálati idő beszámításával kapcsolatos kereseti kérelemről [Pp. 275. § (5) bekezdés].

A Kúria a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét csupán megállapította, annak viseléséről az eljárást befejező határozatában a munkaügyi bíróság dönt [Pp. 275. § (5) bekezdés].

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. szeptember 15.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő